

- b) kdor pripusti svojo kobilu vedoma k nedopuščenemu žebcu, kaznuje se z globo 2 gold. do 50 gold.;
- c) kdor pusti, da se njegov dve ali več let stari žebec s kobilami katere koli starosti skup pase, kaznuje se z globo 2 gold. do 50 gold.;
- d) vsi drugi prestopki tega zakona se kaznujejo z globo 1 gold. do 50 gold.

Kedar ni možno iztirjati globe, izpremeni naj se ona v zapor, in pri tem je za vsakih 5 gold. globe računati po 24 ur zaporne kazni. Neiztirjljive glôbe izpod 5 gl. se izpremené v primerno zaporno kazen, pa ne izpod šest ur.

Glôbe pripadajo deželno-kulturnemu zakladu.

§. 12.

Politično okrajno oblastvo zvršuje pozvedbe, sodi prestopke ter dela razsodbe. Pritožbe zoper kazenske prisodbe gredó na politično deželno oblastvo in v tretji stopinji na ministerstvo notranjih stvari, zoper druge naredbe političnih oblastev v tretji stopinji na poljedelsko ministerstvo.

Zoper kazensko prisodbo, katero je v drugi stopinji politično deželno oblastvo potrdilo ali zljajšalo, ni dopuščena nobena daljša pritožba.

Pritožba zoper ukaze političnih oblastev imajo samo takrat odloživno moč, kedar se sme izvršitev ukaza, ki je predmet pritožbi, po mnenji izvršujočega oblastva brez nevarnosti odložiti.

Kedar pritožba zoper ukaze političnih oblastev nima odloživne moči, mora se to v dotičnih ukazih izrečno omeniti.

§. 13.

Z dnevom, ko stopi v veljavo ta zakon, izgubé na Kranjskem veljavo ministerski ukazi z dne 25. aprila 1855. l. (št. 79 drž. zak.), z dné 3. februarja 1866. l. (št. 18 drž. zak.), z dne 15. maja 1874. l. (št. 76 drž. zak.) in z dné 9. novembra 1875. l. (št. 139 drž. zak.).

§. 14.

Poljedelskemu ministru in ministru notranjih zadev je naročena tega zakona zvršitev.

Politične stvari.

Izjava.

Raznesli so se po nekaterih časnikih o sklepih izvrševalnega odbora narodnega kluba deželnih poslancev zastran volitev v državni zbor neki glasovi, ki niso popolnoma v soglasji z resnico. Da se pa vsled tega javno mnenje in zlasti volilci ne bi pred časom po nepotrebnem begali, pooblaščen sem to-le očitno izjaviti:

Izvrševalni odbor je sklenil najprej vprašati dose danje državne poslance, ali bi prevzeli poslanstvo zoper na novi državni zbor. To vprašanje se mu je zdelo, da ga zahteva narodno poštenje in hvaležnost. Naši dosedanji državni poslanci so se obnašali v šestletni dôbi pošteno in moško. Delali so vsi vedno v lepi slogi med seboj; držali se trdno skupne discipline, ter s tem omogočili, da je državnozborska desnica, kot opora sedanji nam prijazni državni vladi ostala do konca zmagovita, tako, da nam bo zdaj mogoče pod isto, nepristransko državno vlado stopiti k volitvam za novi, boljše prihodnost nam obetajoči državni zbor.

Njih delovanje pa tudi še posebej za našo deželo nikakor ni bilo brezkoristno, brez pomenitih vspehov. Odstranile so se iz dežele nam nasprotno vplivne osebe. Mi smo postali zopet svoji v svoji deželi; vsi važnejši zastopi so v naših rokah, kar je brez dvoma prvi pogoj vsacega narodnega napredka. S tem je polczen temeljni kamen, na katerem se bo v prihodnjih, ako Bog dá, ugodnejših dnéh, dodelaval hram narodne ravnopravnosti za trdno in trajno. Posrečilo se nam je, za kar smo se mnogo let tako živo potegovali, da se je deželi primerno znižal zemljiški davek, s katerim je bila toliko let v veliko škodo svojega gospodarskega napredka preobložena. Volilna pravica se je v svobodoljubnem smislu razširila na vse, ki plačujejo najmanj 5 gold. pravega davka. Dobili smo jako koristne postave zoper oderuštvu in zoper goljušivo počenjanje dolžnikov, ki hoté svoje upnike oškodovati. Zboljšale so se v mnogem oziru postave, ki zadevajo delavca in obrtnika. Pripomogli so naši poslanci, da so se sprejeli v državni budget stroški za uravnavo Save, za preložitev ceste čez Gorijance itd. Prizadevali so si, da je postavno dovoljena lokalna železnica v Kamnik; storili so pa tudi, kar je mogoče, za dolenjsko železnico, katero so do zdaj zadrževale druge, med tem izdelovane, mnogo-trošne in za svetovni promet važne železnice, namreč arlberška, ter česka in gališka transversalna železnica, poleg katerih naša Dolenjska z ozirom na naše, še zmirrom s primanjkljajem boreče se finance ni mogla na vrsto priti. Ali vkljub tem neugodnostim naši poslanci niso mirovali. Uže je sestavljen po nasvetu kompetentnih krogov potrební in uže delujoči konsorcij v Ljubljani in trasiranje se bo vršilo še to leto, in po prejetih zagotovilih se bo ta železnica delala, pa ne, kakor se je od neke strani svetovalo, na občinske in deželne, ampak kolikor mogoče na državne stroške. Tudi je pričakovati, da ne ostane pohlevna, na deželo omejena, in v njej končujoča se lokalna, ampak da bode nadaljevana Rudolfova državna železnica v zvezi z Dalmacijo in novo pridobljeno Bosno.

Ako naši poslanci niso še več dosegli, ne smemo pozabiti, da je bila večina vladi in nam prijazne stranke v državnem zboru le neznatna, večkrat omahljiva in toraj preslaba za krepkejši postop. Tudi so se napake in krivice, ki nas tarejo, med prejšnjim, več ko dvajsetletnim gospodarstvom nam sovražne stranke globoko vzrastle in vtrdile, ter se po mirni, ne siloviti poti ne dajo vselej odpraviti tako hitro, kakor bilo želeti.

S tega stališča je presojeval izvrševalni odbor delovanje naših državnih poslancev, ter sklenil najprej zgorej omenjeno vprašanje. V svesti si je, da bi pošteni in gotovo pa ne nehvaležni njih volilci ne bili drugače ravnali.

Kedar izvrševalni odbor prejme od poslancev odgovor, potem se obrne tudi precej do volilcev z vprašanjem, kaj oni mislijo, ter se nadja, da na ta način najbolje pogodi misli volilcev in voljo cele naše dežele.

V imenu izvrševalnega odbora:

Luka Svetec.

Iz državnega zbora.

Na drugem mestu priobčeno vabilo predsednika dr. Smolka k slovesnemu sklepu tega zasedanja državnega zbora služi v dokaz, da je bilo opravičeno sploh izrečeno mnenje, da se zbornica poslancev v tem zasedanju ne bode več sešla k stvarnim razpravam.

Gosposka zbornica pa je imela še sejo dne 16., 17. in 20. aprila.

Dne 16. aprila storila sta obljubo novo imenovana metropolita, in to: nadškof Lvovski vitez Moravski in grško-katoliški nadškof Sembratovič.

Dalje obravnavalo se je poročilo politične komisije, poročevalec baron Wehli o postavi zadevajoči naredbe zoper občenevarno rabo razstrelin in pa o občenevarnem ravnanju z njimi. Komisija priporoča, načrt postave sprejeti nespremenjen po sklepu zbornice poslancev. Splošne razprave ni bilo in se je potem postava po predlogu komisije sprejela v drugem in tretjem branji.

Baron Hye poroča dalje v imenu združene politične in juridične komisije gosposke zbornice o dveh načrtih zakonov: 1. O dopustljivosti pridržavanja v prisilnih delavnicah in poboljšavnicah, in 2. o napravi in vzdržavanju teh zavodov. Večina komisije predlaga, da se v prvi postavi preide na dnevni red, drugi postavi pa da se pritrdi.

Manjšina peterih glasov izrekla se je za sprejetje obeh postav in si je pridržala ta predlog v zbornici utemeljiti.

Grof Belcredi reši po naročilu manjšine to nalogo s tem, da pred vsem naglaša, da je manjšina obstoječa iz 5 udov, kolikor moč velika, večina pa šteje sploh 6 glasov. Postava, kakoršno je sklenila zbornica poslancev, zadevajoča kazenska določila o pridržavanju v prisilnih delavnicah ne zadeva nobene določbe državnih temeljnih postav, in ako se večina komisije boji, da bi se moglo načelo prostega preseljavanja žaliti, spominja govornik na zakon od dne 10. maja 1873. l., katero omejuje prosto pregibavanje in se dovoljuje interniranje (zaukazano bivanje na gotovem kraju), ne da bi bile potem državne temeljne postave najmanjšo škodo trpele. Vrh tega pa one same izrekajo dopustljivost izjem. V pričujočem slučaju gledati je na gospodarske posledice in odgovoriti si je na vprašanje, je li je mogoče, z obstoječimi postavnimi naredbami uspešno bojevati se zoper nesrečno potepinstvo. Govornik zanika to vprašanje in naglaša, da mora postavodajstvo izrednim razmeram nasproti seči tudi po izrednih sredstvih. Postava je samo tedaj dobra, ako je razmeram primerna, slaba pa je, ako se na potrebe ne ozira, in ostala bi že samo zavolj tega slaba, akoravno bi se hvalila, da se izvrstno prilega v obstoječo sistemo kazenskega prava.

Gotovo je, da nepristojnost potepinstva ne izvira samo iz pomanjkljivosti postavodajstva, ker ozirati se je poleg tega tudi na društvene napake, neugodne pridobninske razmere, slabo vrejeno upravo siromaštva, prepričilo število in nezadostno prostorje prisilnih delavnic. Na Nemškem gibalo se je že leta 1881. povsod, braniti se z lastno pomočjo zoper trume potepinov. V Göttingenu in v družih mestih odpravile so se darila v denarjih, katera so se zmiraj za žganje izdavale in vpeľjala so se darila v pridelkih; to in pa naredba, po kateri so se od mile do mile vpeľjale mesta, na katerih izključno se je miloščina delila, je imelo vspeh, da se je potepinstvo zmanjšalo.

Zabavne stvari.

Zamet v stepah.

Poljski spisal Mihał Grabowski, preložil L. G. Podgoričan.

(Dalje.)

Če se pomaknemo niže in do bližjih časov, ali bi se ljudstvo moglo žalostno spominjati nas? — Ta cve-toča Ukrajina, ki je tako očarala to staro žensko, vsled

čegavega truda je vzcvela, če ne vsled našega prizadetja?! — Blezu pred pol stoletjem je bila še pustina. Zapeljiva zvičajnost in prirojena človeška burnost je ljudstvo izdala težkim in krvavim poskušnjam; ko je človeška kri gnala se za senjarsko blaginjo, zgubila je to blagost, ki je imela jo, — ko so naposled zgubili bili rojstveno zemljo, a na novem selišči zadeli na pritisek in na resnejše zahteve, nego so čutili jih kedaj popreje, — začeli so še le vračati se na pustine, ki so sami bili jim povod. Ali vračali so se ubežniki, le posamezno, sami sebi niso znali prav svetovati. Posameznika brezi potrebne pomoči, oslabelega vsled begunske bede in bojazni, pogubila bi bila vsakega stiska, predno bi bil kaj priredil sè svojim delom, zato je vsakedo moral zateči se v kako varstvo, a zatekali so se v naročje plemstvu, ki je v življenje budilo svojo pogazeno očetnjava. Novega naseljenja vodje so naselitvam pod pazduho sezali na svoj račun in s težkim lastnim trudom. Treba je bilo zadelavati protoke zašlih vód, skrbeti, da so dosti pitne vode imeli ljudje in blago, — treba je bilo staviti mline na vodah, na sapo, da je mogel človek drugače, nego po divjem običaji — na žrnah (Handmühle) zrnje mleti na vsakdanji kruh, — treba je bilo postavljena imeti bivališča na pribežališče prihajajočim ljudem, — treba je bilo Bogu na hvalo staviti cerkve, — treba je bilo novim naselnikom dajati blágo, pomoč, celó zrnje na obsetvo odurelega polja. Mnogokrat je delavnemu plemiču utjeha posijala še le konci njegovega dolzega života, ko je videl, da je dedščina, ki je ležala v prahu, zopet vzcvela mu in da je v redu, da ribniki čvrsté in hladé suhotno in samotno polje, da so vrtovi zgostili se in da so obloženi s cvetjem in sadom, národ pa — da je vesel in srečen. A vendar so uže o drugem pokolenji plemstvu odrekli pravico do njegove lasti in prisojali so jo onim, ki so na njih sveti bili sešli se, kakor kaki nekanljivi zgubljeni.

Strastí, zmote, človeških sodeb negotovost, — vse utegne zasačiti človeka — in opariti, pravica pa je domá pri Bogu, ki le sam tako jasno čita usodno knjigo vsakega kraja, — jasno tako, kakor tudi pozná posameznih ljudi obisti.

Utrudile so me te misli, zaspal sem trdo, ali nemirno. Vse, kar sem podnevi mislil ali videl, — vse je prikazovalo se mi in ustavljalo pred menoj v nerazmernih in predrugačenih obrazih. Naposled se mi je zdelo, da sem v Krasnojaru v tem oddelku, ki sem redko kedaj pohodil ga, blizu obešeniške nasebine. Videl sem ta kraj, da je žalosten in divja pustina. Drevesa, ki so stala okrog raztrganih koč, podobna so bila vislicam; skozi okna teh podrtin so gledali nekovi človeški ali prav za prav zverinski obrazi, zminjali so se mi in grozili z iskročimi očmi. Kesneje sem bil sredi burne stepe, o zametu. Vès svet je bil pod snegom in nikakoršnega pota nisem mogel najti. Stal sem, kakor prikovan, zmrzel in malosrčen. V tem je prikazala se mi devica — bela, kakor sam oživali sneg; doteknila se me je sè svojo mrzlo roko in pokazala mi je, naj sedem za njo. Sedel sem, a zapeljala me je v nekove jarke, ki so bili globoči in globoči; pot se je zmirom nižala, obrovi nad jarki so vstajali, visoke mogile so bolj in bolj kipele, Temnejše in temnejše in strašnejše je bilo okrog mene; čutil sem, da se pogrezava prav v sredo zemlje; uže so pred menoj bila ledena vrata in dalje brezi dna propasti, ki so iz njih hrmeli glasovi nekake človeške gnječe, med katero je smelo šla moja spremnica; ali mene so zapuščale moči; moral sem sestiti na odpočinek; k mojima nogama je sedla tudi devica, a obema je sneg jel zasipati glavi.